

PÄÄTÖS

Nro 330/2023

Dnro ESAVI/28043/2022

18.12.2023

ASIA

Nauvon Käldingen jätevedenpuhdistamon toiminnan lopettaminen ja ympäristöluvan rauettaminen, Parainen.

HAKIJA

Paraisten kaupunki Palvelutoimet
Brinkaksentie 1 A
21660 Nauvo

LAITOS

Nauvon Käldingen jätevedenpuhdistamo sijaitse Paraisten kaupungissa kiinteistöllä 445-563-1-50 osoitteessa Sandöntie 16-2, 21650 Lillandet.

ASIAN VIREILLETULO

Asia on tullut vireille Etelä-Suomen aluehallintovirastossa 19.7.2022.

ASIAN KÄSITTELYN PERUSTE

Ympäristönsuojelulain 88 §:n 1 momentin 1) kohdan mukaan lupaviranomainen voi päättää, että lupa raukeaa, jos toiminnanharjoittaja ilmoittaa, että toiminta on lopetettu.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 94 §:n 3 momentin mukaan, jos ympäristölupa ei sisällä riittäviä määräyksiä toiminnan lopettamisen varalta, lupaviranomaisen on annettava tätä tarkoittavat määräykset.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on toimivaltainen lupaviranomainen ympäristönsuojelulain 34 §:n ja valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta 1 §:n 2 momentin kohdan 13 c) perusteella.

TOIMINTAA KOSKEVA LUVAT JA SOPIMUKSET

Lounais-Suomen ympäristökeskus on 15.12.2005 myöntänyt Käldingen jätevedenpuhdistamolle toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan nro 106 YLO, Dnro LOS-2005-Y-715-111 kalasataman jätevesien käsittelyyn ja käsiteltyjen jätevesien johtamiseen mereen kalasataman edustalle Nauvon kunnassa. Vaasan hallinto-oikeus ja korkein hallinto-oikeus ovat pysyttäneet Lounais-Suomen ympäristökeskuksen päätöksen. Ympäristöluvassa ei ole annettu määräyksiä koskien jätevedenpuhdistamon toiminnan lopettamista.

Ympäristöluvan jäteveden käsittelyä ja päästöjä koskeva lupamääräys 1 kuuluu päästöjä koskevalta osaltaan seuraavasti:

1) Jätevedet on käsiteltävä hakemuksen mukaisesti biologis-kemiallisesti tai vastaavalla tavalla siten, että jätevesipäästöt mereen ja muut päästöt ympäristöön jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Jätevesien käsittelytehon on oltava orgaanisen aineen (BOD_{7ATU}) osalta vähintään 90 % ja kokonaisfosforin osalta vähintään 85 %. Kokonaistypen osalta tavoitteena on oltava vähintään 40 %:n puhdistusteho. Käsittelytehot lasketaan vuosikeskiarvoina päästötarkkailuvuorokausien ainevirtaamien perusteella (virtaamilla painotettut keskiarvot) ja ottaen lisäksi huomioon vuoden aikana mahdollisesti tapahtuneet ohjuksutukset sekä häiriötilanteet.

Mereen johdettavan jäteveden keskimääräisen BOD_{7ATU} -arvon on oltava alle 60 mg O_2/l ja fosforipitoisuuden alle 2,0 mg P/l virtaamilla painotettuna vuosikeskiarvona laskettuna ja mahdolliset ohjuksutukset sekä häiriötilanteet mukaan lukien.

Paraisten kaupunki on vuokrannut puhdistamokiinteistön yksityiseltä maanomistajalta. Vuokra-aika on 50 vuotta alkaen 1.6.1978 ja se jatkuu kymmenen vuoden jaksoissa jos jompikumpi osapuoli ei ole irtisanonut vuokrasopimusta päättymään vähintään vuosi ennen sopimuksen päättymispäivänmäärää.

PUHDISTAMON TOIMINTA

Käldingen jätevedenpuhdistamo sijaitsee Paraisten Nauvossa Lillandet saaren itärannalla Käldingen kylässä.

Käldingen jätevedenpuhdistamo on biologis-kemiallinen aktiivilietelaitos, jossa fosfori saostetaan jälkisaostuksena. Puhdistamo on rakennettu 2007 ja käyttöön otettu vuonna 2008.

Puhdistamolle on johdettu käsiteltäviä jätevesiä kalasataman kahdesta jalostuslaitoksesta kalastuskausien aikana. Kalastuskaudet sijoittuvat maaliskuu-kesäkuulle ja elokuu-joulukuulle. Kalastus alkaa jäiden lähdön jälkeen ja jatkuu juhannukseen, jonka jälkeen on taukoa elokuun puoleen väliin tai syyskuun alkuun, josta kalastus jatkuu jäiden tulon asti. Toinen jalostuslaitos lajittelee kalaa ja toinen pakkaa. Toisella laitoksella on oma rasvanerotuskaivo. Jalostuslaitosten jätevedet johdetaan puhdistamolle tuloaltaaseen, jossa on rasvanerotuskaukalo. Ilmastusaltaan kautta jätevedet johdetaan jälkiselkeytykseen, josta ylijäämäliete poistetaan ja lähtevä puhdistettu jätevesi johdetaan mereen.

Puhdistamo on mitoitettu seuraavan kuormituksen käsittelemiseen:

- Mitoitusvirtaama (Q_{max}) 12 m³/d
- BOD_{7,ATU}-kuorma 19 kg/d
- Fosforikuorma 0,19 kg/d
- Typpikuorma 2,0 kg/d
- Kiintoainekuorma 8,5 kg/d
- Rasva- ja öljykuorma 4,5 kg/d

Kalankäsittelytoiminnan päätyttyä myös puhdistamon toiminta päättyi heinäkuussa vuonna 2017. Sataman rakennuksista syntyy enää vähäisiä määriä saniteettijätevesiä, jotka on puhdistamotoiminnan päättymisen jälkeen kerätty tilavuudeltaan 30m³ umpisäiliöön ja kuljetettu muualle käsiteltäviksi.

Saostuskemikaalina käytettiin vuodesta 2014 vuoteen 2017 polyalumiinikloridia (PAX XL-100) noin 400–840 g käsiteltäviä jätevesikuutiota kohden.

Ylijäämälietettä puhdistamolla syntyi vuosina 2013–2014 60–72 m³/a, muilta vuosilta ylijäämälietettä ei ole ilmoitettu.

Tulokuormitus

Jätevedenpuhdistamon tulokuormitus vuosina 2013–2017:

Vuosi	Virtaama m ³ /d	BOD _{7,ATU} kg O ₂ /d	Kok. fosfori kg P/d	Kok. typpi kg N/d	Kiintoaine kg/d	Rasva ja öljy kg/d
2013	3,7	0,92	0,072	0,42	-	-
2014	5,7	5,5	0,29	1,3	3,5	0,49
2015	2,2	120	3,6	18	27	1,0
2016	2,5	97	2,2	12	30	0,83
2017	2,0	28	0,86	4,2	7,9	2,9

Vuonna 2016 puhdistamolle tullut kokonaisvesimäärä oli 911 m³ ja keskimääräinen virtaama 2,49 m³/d. Ohituksia ei tapahtunut vuonna 2016.

Puhdistustulos ja päästöt pintavesiin

Ympäristöluvassa määrätyt jätevesien enimmäispitoisuudet ja puhdistuksen vähimmäistehot sekä niiden toteutuminen vuosikeskiarvoina laskettuna ja ohitusvedet huomioon ottaen ovat vuosina 2014–2017 olleet:

	BOD _{7,ATU} mg/l %		COD _{Cr} mg/l %		Kiintoaine mg/l %		Kok. P mg/l %		Kok. N mg/l %		NH ₄ N mg/l %*	
Luparaja	60	90					2,0	85		40		
2014	140	85	700	67	170	72	15	70	140	38	120	47
2015	440	99	5 000	94	1 100	91	130	92	820	90	730	91
2016	1 300	97	1 500	97	60	100	3,6	100	320	93	310	94
2017	750	95	950	96	26	100	0,75	100	220	90	200	90

*) nitrifikaatioaste

Päästöt jätevedenpuhdistamolta vesistöön vuosina 2013–2017 ovat vuosikeskiarvoina laskettuna olleet:

Vuosi	BOD _{7,ATU} kg O ₂ /d	COD _{Cr} kg O ₂ /d	Kiinto- aine kg/d	Kok. P kg P/d	Kok. N kg N/d	NH ₄ -N kg N/d
2013	0,045	0,67	0,16	0,075	0,37	0,16
2014	0,8	4,0	0,97	0,086	0,80	0,69
2015	0,96	11	2,4	0,28	1,8	1,6
2016	3,2	3,7	0,15	0,0090	0,80	0,77
2017*	1,5	1,9	0,052	0,0015	0,44	0,40

*1.1.-6.7.2017

Purkualue

Käsiteltyjen jätevesien purkualue sijaitsee Paraisilla Pikku-Nauvossa Käldingessä. Jätevedenpuhdistamolla käsiteltyjä jätevesiä johdettiin vuosina 2008–2017 Bergö strömin salmeen kalankäsittelylaitoksen edustalle. Salmen suurin syvyys väylän kohdalla on noin 14 metriä, ja muutoin syvyys on pääosin 2–5 metriä. Purkualueen pohjoispuolella on Lillviken, jonka nimi on ainakin 1960-luvulla painetuissa peruskartoissa ollut Sundvik. Lillviken on matala ja sisä-osa suojainen, ja siellä on sisäsaariston tuntu. Lahteen tulee hajakuormitusta peltoalueilta ja haja-asutuksesta.

Veden vaihtuminen Bergö strömin salmessa on ilmeisesti tehokasta, sillä alueen koillis-puolinen selkä on Saaristomeren virtaustutkimuksen mukaan selvää läpivirtausaluetta, jossa pintavesi virtaa Airistolta Gullkonanselälle. Osa tästä läpivirtauksesta ohjautunee Bergö strömin salmen kautta. Täsmällisempää tietoa virtausoloista ei ole.

Suomen ympäristökeskuksen mukaan alue kuuluu lounaiseen välisaa-ristoon. Pintavesien ekologisen tilan luokituksen mukaan alue kuului vuosien 2012–2017 aineiston perusteella tyydyttävään luokkaan.

Käldingen alueella toimi ennen jätevedenpuhdistamon rakentamista vuosikymmeniä kala-satama ja kalankäsittelylaitoksia, joiden jätevedet kuormittivat merta. 1980-luvulla kalapakastamolle ja suunnitellulle kalankasvattamolle laadittiin tarkkailuohjelma, mutta vesistövaikutuksia seurattiin Lounais-Suomen vesiensuojeluyhdistys ry:n toimesta ilmeisesti vain vuonna 1986, jolloin otettiin myös pohjaeläinnäyteitä. Kalakasvatuslaitosta alueelle ei perustettu.

Puhdistamon vesistövaikutukset

Puhdistamon toimiessa vesinäytteitä otettiin vuosina 2005–2008 sekä 2014–2015 puhdistamon edustan syvänteen kohdalta ja Lillvikenin suu-alueelta. Erot veden laadussa olivat pieniä. Hygieeninen tila oli erinomainen tai hyvä, eivätkä bakteerimäärät viitanneet ulosteperäiseen kuormitukseen.

Puhdistamon lopettamisen jälkeen vuonna 2017 vanhojen havaintopaik-kojen perusteella erot veden laadussa olivat vähäisiä. Vuosina 2018–2021 purkupaikalta ja Lillvikenin suualueelta otettujen vesinäytteiden tuloksissa ei ole ollut suurta eroa. Myös ero Gyttja Vikenin vertailualueeseen oli pieni. Pinnan tuntumassa veden hygieeninen tila oli vesien yleisen käyttökelpoisuusluokituksen mukaan erinomainen tai hyvä ja Lillvikenin suulla kerran tyydyttävä. Indikaattorimikrobien yksikkömäärä oli hieman korkeampi Lillvikenin suulla kuin entisellä purkualueella. Rannikkovesien uimavesiluokituksen mukaan yksikkömäärät eivät ylittäneet uimaveden laadun valvonnan toimenpiderajoja.

Loppukesällä puhdistamon edustalla ja Lillvikenin suualueella pintavesien ekologisen tilan luokituksen vedenlaadun raja-arvojen perusteella vuosina 2006–2021 tila oli lähinnä tyydyttävä mutta näkösyvydet välttäviä. Vuosina 2017–2018 typpipitoisuus oli aiempaa alempi, mutta tämä ei ilmeisesti liittynyt puhdistamon lopettamiseen, sillä vuosina 2019–2021 pitoisuus oli aiemmalla tasolla. Veden laadussa ei näkynyt muutosta vuosien 2006 ja 2021 välillä.

Vuoden 2016 tutkimuksessa näyte otettiin puhdistamon edustan syvänteestä, jossa pohja oli soransekaisista savea. Pääosa aseman lajeista kuului tolerantteihin lajeihin, jotka sietävät huonompiakin oloja. Näihin kuuluivat mm. lieju- ja sinisimpukat, joita asemalla tavattiin runsaasti. Toisaalta erittäin toleranttien lajien, kuten surviaissääskentoukkien ja harvasukamatojen yksilötiheydet olivat hyvin pieniä. Pohjan tila oli lähinnä puoliterve/puoliliikaantunut, mutta luokittelu oli tarkoitettu lähinnä pehmeiden sedimentaatiopohjien arviointiin eikä siksi antanut erityisen tarkkaa kuvaa muun laatuista pohjista.

Vuoden 2021 pohjaeläintutkimuksessa näytteet otettiin ensimmäisen kerran purkupaikan läheltä ja Lillvikenin suulta. Asemien syvyys oli noin 3–4 metriä, ja pohja-aines oli saviliejuja, jonka seassa oli soraa ja hiekkaa. Eri pohjaeläinlajeja tai -lajiryhmiä tavattiin asemalla purkupaikan lähellä 17 kpl ja Lillvikenin suulla 13 kpl. Yhteensä alueella oli 18 lajia tai lajiryhmää, ja niistä 11 tavattiin molemmilla asemilla. Ekologisen tilan luokituksessa erittäin herkkinä pidettyjä eläimiä oli vain raakkuäyriäiset (Ostracoda) ja sukkulamierietana (*Limapontia capitata*), mutta niiden määrä ja osuus oli pieni. Erittäin toleranteina pidettyjen surviaissääskien toukkien osuus oli pieni, mutta harvasukasmatojen osuus oli varsin suuri etenkin Lillvikenin suualueella. Kirjoviuhkamatojen osuus oli varsin suuri, mutta niillä ei ole vahvistettua herkkyyysarvoa. Pohjaeläintuloksista laskettu BBI-arvo (Brackish water Benthic Index) oli 0,68 ja 0,57, ja sen perusteella luokka oli hyvä molemmissa paikoissa. Pohjan tilan luokittaminen aiemmin käytettyä tapaa soveltaen oli vaikeaa, koska selkeät indikaattorilajit puuttuivat ja vieraslajien osuus oli suuri ja lisäksi biomassat olivat varsin alhaisia. Lajiston ja yksilömäärien perusteella pohjan tila oli puoliterve/puoliliikaantunut. Eläimistöön saattoi vaikuttaa veden mataluus sekä pohjan koostumus, sillä saviaineksen seassa oli soraa ja hiekkaa.

Pohjaeläintutkimuksen perusteella jäteveden vaikutuksia ei erottunut pohjaeläimistössä vuosien 2016 ja 2021 tutkimuksissa.

PUHDISTAMOTOIMINNAN LOPETTAMINEN

Käldingen jätevedenpuhdistamon toiminta päättyi väliaikaisesti heinäkuussa 2017 ja tämän jälkeen satamassa olevista rakennuksista syntyneet saniteettijätevedet sekä kelluvista imutyhjennyslaitteista kerätyt septivedet on kerätty maanpäälliseen umpitankkiin, josta ne on toimitettu kuljetusliikkeen toimesta käsiteltäväksi Gasum Oy:n Turun Topinon biokaasulaitokselle lietteen vastaanottoon kalaperäisenä biohajavana materiaalina. Kalankäsittely Käldingen kalasataman tiloissa on loppunut.

Puhdistamon kaikki toiminnot ovat sijainneet yhdessä rakennuksessa meren rannalla. Puhdistamon yhteydessä on ollut kaksi pumppaamaa, joista jätevedet on johdettu puhdistamolle. Hakija mukaan puhdistamon rakenteita ei tulla purkamaan eikä purkuputkea poistamaan mahdollisen uudelleenkäyttöönoton takia. Purkuputki on tilkitty, joten sinne ei pääse johtamaan jätevesiä. Purkuputken poistaminen vaatisi hakijan mukaan mahdollisesti mittavia kaivuutöitä. Purkuputken paikalleen jättäminen säilyttää merenpohjan tilan nykyisellään eikä aiheuta muutoksia, joita mahdollinen poisto aiheuttaisi. Rakenteiden kuntoa sekä purkuputken paikallaan pysymistä seurataan hakijan mukaan säännöllisesti.

Kaupunki on kaavoittanut Lillvikenin lahden toiselle puolen tontteja, jotka tulevaisuudessa tulevat myyntiin. Ajatuksena on, että puhdistamo

voisi palvella alueelle rakennettavia taloja. Hakija on todennut, että kalastuksen kannalta satama on tärkeä, joten satama tulee säilymään Källdingenissä. Vaikka nykyisen vuokralaisen kanssa kalastustoimintaa satamassa ei ole, voivat sataman toiminnot vuokrasuhteiden muuttuessa vaihtua. Jos puhdistamo otetaan tulevaisuudessa käyttöön, tulee sen tilat saneerata ja kunnostaa toimintatarkoitusta varten. Puhdistamolleen toiminta-aikana johdetut vedet ovat olleet väkeviä ja tuotantolähteestä johtuen vesissä on ollut voimakas ominaishaju, joka on pinttynyt rakennuksen sisätiloihin.

Puhdistamo on tyhjennetty lietteistä ja jätevedestä vuonna 2017. Puhdistamolla käytössä olleen saostuskemikaalin kanistereita on jäljellä rakennuksessa noin 17 kappaletta. Niiden toimittamista muualle hyötykäyttöön tai ongelmajätelaitokseen selvitetään.

Hakija on hakenut ympäristöluvan määräämistä raukeamaan 31.10.2021 alkaen.

Esitys tarkkailun lopettamisesta

Puhdistamon toiminnan loppumisen jälkeen vaikutustarkkailua on jatkettu neljän vuoden ajan. Määrävuosin tehtävä pohjaeläintutkimus on tehty viimeksi vuonna 2021.

Hakija esittää, että purkuvesistön jälkitarkkailuvelvoitteelle ei ole tarvetta, koska vesistövaikutuksia on tarkkailtu myös vuosina 2017–2021, jolloin puhdistamo ei ole ollut toiminnassa. Veden laadussa purkupaikan lähellä tai Lillvikenin suulla ei ole havaittu jätevesiin viittaavia muutoksia, eikä myöskään pohjaeläimistössä ole havaittu jätevesiin viittaavia muutoksia.

Puhdistamoalueen maaperän pilaantuneisuuden arviointi

Maaperänäytteitä ei ole otettu. Hakija katsoo, ettei ole syytä epäillä maaperän pilaantumista. Toiminnan aikana ei ole ollut vuotoja tai jätteen käsittelyjä, jotka olisivat aiheuttaneet maaperään kohdistuneita vaikutuksia. Toiminta on tapahtunut rakennuksen sisällä.

Muut toiminnot alueella

Kalasadaman muut tilat on hakijan mukaan vuokrattu toimijalle, jolla ei ole kalastustoimintaa. Tiloissa sijaitsee myös pakkasvarasto. Satamassa olevista rakennuksista muodostuu nykyisin vuoden aikana muutama kuutio saniteettijätevesiä. Nämä jätevedet kerätään maanpäälliseen 30 m³:n umpisäiliöön, josta ne kuljetetaan muualle käsiteltäviksi. Källdingenin kalasatama toimii lisäksi jätekuljetusaluksen kotisatamana ja sataman umpisäiliö toimii kiireaikana myös välivarastona septivesille jätekuljetusaluksen imutyhjennyslaitteista. Pääsääntöisesti septivedet tyhjennetään kuitenkin suoraan aluksesta tankkiautoon ja viedään muualle käsiteltäviksi. Kalasatamassa on laituripaikka kahdelle troolarille mutta kalastusalue ei tuo kaloja Källdingenin satamaan.

ASIAN KÄSITTELY

Täydennykset

Hakija on täydentänyt hakemustaan 9.12.2022. Tiedot on kuvattu tarkemmin päätöksen kertoelmaosassa.

Tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi) 26.1.–6.3.2023.

Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Paraisten kaupungin verkkosivuilla.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Hakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu Förlags Ab Sydvästkusten Paraisten Kuulutukset – Pargas Kungörelser -lehdessä 2.2.2023.

Lausunnot

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksesta lausunnon Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Paraisten kaupungilta, Paraisten kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveysuojeluviranomaisilta sekä Liikenne- ja viestintävirastolta (Traficom).

1) Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on todennut, että Käldingen jätevedenpuhdistamo on ollut toiminnassa vuosina 2008–2017 ja sen toiminnan vaikutuksia merialueella on seurattu vesistötarkkailuin vuosina 2015–2021. Vaikutuksia on seurattu vuosittain kolmella vedenlaadun ja määrävuosin kahdella pohjaeläimistön havaintoasemalla. Tarkkailuun on kuulunut lähiasema purkupaikalla ja vertailuasemat, joita vedenlaadussa oli kaksi asemaa ja pohjaeläintutkimuksessa yksi asema. Yksi vedenlaadun vertailuasemista siirrettiin edustavampaan paikkaan Gyttja vikiin noin kolmen kilometrin päähän purkupaikasta etelään vuonna 2018. Toinen vertailuasemista sijaitsi viereisen Lillviken-nimisen lahden suulla (n. 400 metrin päässä purkupaikasta). Vuonna 2021 pohjaeläintutkimuksen lähiasema siirrettiin lähemmäs purkupaikkaa ja matalampaan veteen (3,6 m) kuin edellisellä tutkimuskerralla vuonna 2016, jolloin veden syvyys tutkimuspaikalla oli ollut 14 m. Siirrolla oli tarkoitus selvittää lähempänä purkupaikkaa ja matalammassa vedessä pohjan olosuhteita.

Veden laatu oli vuoden 2021 tulosten mukaan paikkojen välillä lähellä toisiaan, eikä vesi ollut kerrostunutta. Happitilanne pohjan lähellä oli joksaisella havaintoasemalla ja tutkimuskerralla hyvä, ja myös pintaveden

hygieeninen laatu oli hyvä. Tulokset olivat olleet samanlaisia aiempina vuosina, mukaan lukien vuodet, jolloin puhdistamo oli ollut toiminnassa. Pohjaeläintutkimuksen mukaan asemien pohjien tila oli ekologisessa luokittelussa hyvä ja Leppäkosken (1975) liikaantuneisuusasteikolla arviotuna puoliterve/puoliliikaantunut. Saaristomeren pohjat ilmentävät yleensä puoliterveä/puoliliikaantunutta tai huonompaa pohjan tilaa. Pohjaeläinten biomassassa ja lajilukumäärä oli suurempi purkupaikan lähellä kuin Lillvikenin lahdessa. Liejusimpukan (*Macoma balthica*) kokoluokkajakaumassa pienin kokoluokka oli selvästi runsain, mikä viittasi pohjan ajoittaiseen hapettomuuteen. Suurempia kokoluokkia näytteissä kuitenkin esiintyi vähäisessä määrin, eikä vedenlaatututkimuksissa ollut koskaan havaittu hapettomuutta alusvedessä. Kokoluokkajakaumassa Lillvikenin lahdessa, oli jonkin verran suurempia liejusimpukan kokoluokkia, kuin purkupaikan lähellä. Edellisen kerran pohjaeläintutkimus oli tehty vuonna 2016, jolloin puhdistamo oli vielä toiminnassa. Tuolloin pohjan tila asemilla luokiteltiin samaan tilaan kuin vuonna 2021, mutta huomattavaa on, että vuonna 2016 purkupaikan lähiasema sijaitsi syvemmällä ja kauempana purkupaikasta. Syvemmällä sijaitsevilla asemilla esiintyy usein hapettomuutta, minkä takia pohjan tila on niissä usein matalammalla sijaitsevia asemia huonompi.

Puhdistamon toiminnan loppumisen jälkeen vaikutustarkkailua on jatkettu neljän vuoden ajan. Vesistötarkkailu on päätetty vuoden 2021 jälkeen toiminnanharjoittajan toimesta. Määrävuosin tehtävä pohjaeläintutkimus on tehty viimeksi vuonna 2021. Uusimmissa tuloksissa ei ole nähtävissä vaikutuksia, jotka voisivat olla peräisin vuonna 2017 lakkautetusta jätevedenpuhdistamosta. Vaikutuksia meriveden laadussa ei myöskään ole ollut nähtävissä silloin, kun laitos on toiminut huonosti.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan, tulosten perusteella katsottuna, puhdistamolle ei ole syytä asettaa luvan rauettamisen yhteydessä enää erillistä merialueen jälkitarkkailua.

Hakemuksesta ei käy ilmi, miten pakastamon puristavesien käsittely ja varastointi on järjestetty. Aiemmin näistä vesistä aiheutui suurin puhdistamolle tullut kuormitus, mistä syystä puhdistamo ei toiminut lupamääräysten mukaisesti. Näiden vesien osalta tulee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen varmistaa, että jätevesiä ei päädy maastoon tai vesistöön. Kaikki pakastamonkin jätevedet (sekä sosiaalitalat että puristevädet että muut jätevedet, kuten pesuvedet) tulee kerätä umpisäiliöön ja toimittaa edelleen käsiteltäväksi.

ELY-keskus katsoo, että puhdistamon maaperän pilaantuneisuuden arviointi on tehtävä näytteenotoin. Näytteenotot on suunniteltava siten, että näytteitä otetaan paikoista, joissa on käsitelty/lastattu/purettu kemikaaleja ja lietteitä. Suunnitelma näytteenotosta on esitettävä tiedoksi valvontaviranomaiselle vähintään kuukautta ennen näytteenottoa. Raportti maaperän pilaantuneisuuden arvioinnista ja mahdollisista toimenpiteistä on toimitettava tiedoksi valvontaviranomaiselle vähintään 2 kuukauden sisällä tutkimusten päätyttyä.

Puhdistamorakennukselle ei ole osoitettu tällä hetkellä selkeää käyttöä, vaan viitattu mahdollisesti tulevaisuudessa käyttöön otettavaan jätevedenpuhdistamoon. Puhdistamon infra on myös vanhaa ja teknisen käytökänsä päässä. Lisäksi puhdistamoratkaisu ei ole toiminut kunnolla. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan puhdistamorakenteet on purettava. Mahdollisesti tulevaisuudessa tulevalle uudelle puhdistamolle on haettava ympäristölupa ja se on suunniteltava sekä rakennettava käyttötarkoitukseensa sopivaksi. Mahdollisen uuden puhdistamon luvan myöntämisen edellytykset arvioidaan hakemuksen perusteella tapauskohteisesti eikä siitä ole varmuutta etukäteen. Olemassa olevat rakenteet rajoittavat myös uuden laitoksen suunnittelua. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan nykyinen purkuputki tulee kokonaisuudessaan poistaa sekä maa- että merialueelta. Mahdollisessa uudessa jätevedenpuhdistamon ympäristölupahakemuksessa ja hakemuskäsittelyssä on puhdistetun jäteveden purkupaikka arvioitava uudelleen. Mikäli kiinteistö tulee siirtymään omistajan haltuun vuokrasopimuksen päättyessä, ei vastuu rakennuksista ja purkupuutkesta voi siirtyä kiinteistön omistajalle. Kiinteistön omistajille tulee toimittaa hakemusta koskeva tiedonanto, jos sitä ei ole jo toimitettu.

Puhdistamon naapurustosta on tullut edelleen ilmoituksia vesistössä havaituista poikkeamista vedenlaadussa, joista on epäilty jätevesiä puhdistamolta, Källdingen kalasatamasta tai pakastamosta. Ilmoituksissa on epäilty myös, että purkupuutkesta tulisi edelleen ajoittain jätevesiä. Purkupuutken poistaminen kokonaisuudessaan poistaa myös mahdollisuuden ja epäilykset jätevesien johtamisesta puhdistamon purkupuutkesta.

Rakennusten, rakenteiden ja purkupuutken purkamiselle tulee asettaa määräaika, jonka tulee ELY-keskuksen käsityksen mukaan olla enintään 2 vuotta.

Puhdistamolla edelleen olevat jätteet ja muut puhdistamomateriaalit, kuten saostuskemikaalit, on viipymättä toimitettava hyödynnettäväksi tai vaihtoehtoisesti käsiteltäväksi jätteenä sellaiseen laitokseen, jolla on ympäristölupa ottaa vastaan kyseessä olevia jätteitä. Poistamiselle on asetettava lyhyt määräaika. Tiedot toimituspaikoista on liitettävä loppuraporttiin. Toiminnan lopettamiseen liittyvä loppuraportti on toimitettava tiedoksi valvontaviranomaiselle 3 kuukauden kuluttua töiden päättymisestä.

Paraisten kaupungilla on vesilain mukainen lupa veden ottamiseen Källdingen kalankäsittelylaitokselle ja vedenottoputken pysyttämiseksi (ESAVI/471/04.09/2010, nro 10/2011/4). ELY-keskus huomauttaakin, että mikäli kalankäsittelytoiminta on loppunut, on Paraisten kaupungin haettava vesilain mukaisen luvan rauettamista.

ELY-keskus huomauttaa hakijaa siitä, että umpisäiliön ja siihen liittyvien pumppujen ja putkien tarkkailuun ja kunnossapitoon on kiinnitettävä huomiota, ja Paraisten kaupungin on se ohjeistettava ja vastuutettava,

ettei umpisäiliöstä tai pumppaamoilta pääse ylivuotoja tms. ympäristöön.

2) Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) ei näe hakemukseen huomautettavaa. Hakemuksessa on mainittu purkuputken paikalleen jättäminen vesistöön, josta ei ole sijaintitietoja olemassa, eikä putki ole merkitty merikarttoihin.

Jätevedenpuhdistamon vesistöön jäävän purkuputken sijaintitiedot pyydetään ilmoittamaan Traficomien verkkosivuilla olevalla valmistumisilmoituslomakkeella. Ilmoitukseen tulee liittää pohjaan asennetun purkuputken koordinaattitiedot sekä maastomerkinän koordinaattitiedot numeerisessa muodossa. Valmistumisilmoituksen perusteella purkuputken tiedot lisätään merikartalle ja maastomerkinän tiedot tallennetaan tietokantaan.

3) Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on ilmoittanut, että ei anna lausuntoa asiassa.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta on jätetty yhteensä neljä muistutusta tai mielipidettä. Niissä esitetään seuraavanlaisia huomioita ja vaatimuksia:

Muistutus/mielipide 1

██████████ toteaa, että Lillvikenin -lahden vesistön tila on huonontunut vuoden 2012 jälkeen, kun Käldingen jätevedenpuhdistamo perustettiin. Uimaveden laatu on huono, erityisesti kun tulee puhdistamon suunnasta. Mökkirannan vesi on muuttunut haisevaksi ja harmaaksi ja veden pinnalla näkyy kalan rasvaa muistuttavia kalvoja. Vesi on myös hyvin vaahtoavaa. Loppukesästä 2022 Lillvikenin -lahden vedestä todettiin kolibakteereja, mikä esti meressä uimisen. Puhdistamon toiminnassa on ollut suuria puutteita ja epäselvyyttä ja jätevesien puhdistus ei ole toiminut missään vaiheessa, mikä on aiheuttanut veden laadun huononemista Lillvikenin matalassa lahdessa.

Muistuttaja vaatii, että jätevesilaitoksen purkuputket lahteen on poistettava ja tutkittava, ettei laitoksen jätevesiä pääse lahteen. Myös puhdistamon rakenteet on purettava, jotta vanhaa, huonokuntoista puhdistamoa ei voida enää käyttää muihin tarkoituksiin. Puhdistamo rakennettiin kalankäsittelylaitoksen toimintaa varten, joten vanhat rakenteet on myös poistettava ja niitä ei voi käyttää muiden jätevesien tehokkaaseen puhdistamiseen.

Muistutus/mielipide 2

██████████ ovat havainneet Käldingen kalasataman edustalla useampia putkia, jotka johtavat kalasatamasta mereen. Putkia on muistuttajien näkemyksen mukaan yhteensä viisi kappaletta. Yksi

putki tulee puhdistamosta, kaksi putkea kalasataman sivusta, neljäs putki on vanha puhdistamoputki ja viides putki sijaitsee noin 15 metriä kalasatamasta länteen. Viidennen putken päässä on naru ja korkki ja se tulee ilmeisesti kiinteistöltä, jolla sijaitsee kalajalostamo.

Kesällä 2022 otettiin näyte keskeltä lahtea kalasataman edustalta. Näyte sisälsi korkean pitoisuuden suolistobakteereja. Aamulla päästö kalasatamasta oli nähtävissä merenpinnalla olevana valkoisena vanana.

Muistuttajat vaativat kaikkien putkien poistamista, jotta jäteveden laskeminen ei ole enää mahdollista. Myös puhdistamorakennus tulee purkaa kokonaisuudessaan. Satama pitää lisäksi sukeltaa ja varmistaa ettei jäljelle jää vielä muita putkia, joista on mahdollisuus laskea jätevettä mereen.

Muistutus/mielipide 3

Lillvikin Suojeluyhdistys toteaa, että Lillvikin lahti on Simonkylän, Källdingen, Prosvikin ja Hangslahden kylien asukkaiden, ja vapaa-ajan asukkaiden tärkeä elin- ja virkistysalue. Jätevedenpuhdistamon purkuvesistö on myös merkittävä virkistyskalastusalue. Lillvikin rannan asukkaiden yhteinen uimaranta sijaitsee lahden alueella. Jätevedenpuhdistamon vaikutus veden laadun heikentymiseen tällä alueella on ollut kiistanon. Lillvikin suojeluyhdistys on vuodesta 2014 lähtien pyrkinyt entistämään lahtea ja parantamaan veden virtausta matalassa lahdessa mm. ruovikkoa leikkaamalla ja pitämällä virtausväylät avoimina. Lahden vedenkiertoon vaikuttaa monet asiat: tuulet, merivirrat ja luonnollinen rehevöityminen. Matalan lahden rehevöitymistä on pystytty vähentämään ruovikon leikkaamisen lisäksi ahvenruohoa poistamalla ja viljelysmaiden päästöjen rajoittamisella.

Muistuttaja katsoo, että käytöstä poistetut rakennelmat sekä poistoputket on poistettava. Alue tulee myös puhdistaa ja siivota ennalleen. Osa putkista on ilmeisesti meren virtausten takia noussut ajoittain pintaan. Yhdistys katsoo, että jätevedenpuhdistamo, joka on suunniteltu kalanjalostustoiminnasta syntyvien jätevesien puhdistamiseen viime vuosisadan käsittelytekniikalla, ei voi enää palvella alueelle mahdollisesti tulevaa lisäasutusta, tai muuta mahdollista jätevesien puhdistusta. Yhdistys toteaa edelleen, että puhdistamoa ei ole saatu toimintansa aikana juuri koskaan toimimaan ympäristölupapäätöksen vaatimusten mukaisesti ja jätevesipuhdistamossa on käsitelty myös muita kuin ympäristölupapäätöksessä määritellyjä kalanjalostuslaitoksen jätevesiä.

Yhdistys toteaa myös, että Pidä Saaristo Siistinä yhdistyksen toiminta satamassa on terminaalitoimintaa saaristoalueelta kerättyjen jätteiden ja jätevesien purkuasemista tuotujen jätemäärien purkamiseen yhdistyksen aluksista edelleen kuljetettavaksi eri käsittelylaitoksiin. Lillvikin lahden rannoille on viime vuosien ajan ajoittain huuhtoutunut jätevesiä, joiden alkuperä on arvioitu olevan Källdingen kalasatama. Viime syksynä

lahdessa mitattiin huomattavia kolibakteeriarvoja, ja vesi oli uimakelvontonta. Yhdistys edellyttää, että ympäristöluvan mahdolliselle rauettamiselle asetetaan ehtoja vedenlaadun tutkimiselle lähialueella, vertailupohjana laajemman alueen keskiarvot. Kaupungin virkamiesten kanssa käytyjen keskustelujen perusteella muita rakennussuunnitelmia alueelle ei ole kuin kaupungin omistamien rantatonttien mahdollinen myynti Lillvikin lahden pohjoisrannalla. Käldingen satama-alue on vuokrattu kaupungille, ja vuokra-aika on umpeutumassa lähivuosien aikana, joten yhdistyksen mukaan on vaikeaa nähdä mihin suunnitelmiin hakemuksessa viitataan.

Muistutus/mielipide 4

Simonkylän osuuskunta toteaa, että Lillvikin lahti on suosittu virkistyskalastusalue mutta lahden pohjukka on matala ja veden vaihtuvuus heikkoa.

Käldingen kalasataman jätevedenpuhdistamon toiminnassa on ilmennyt toistuvia ongelmia, ja niistä on aikanaan ilmoitettu ympäristöviranomaiselle.

Simonkylän osuuskunta toteaa, että Käldingen jätevedenpuhdistamoa koskevassa päätöksessä on myönnetty lupa kalankäsittelystä syntyvien jätevesien puhdistamiseen, ei yhdyskuntajätevesille. Simonkylän osakaskunta katsoo siksi, että Paraisten kaupungin ajatus puhdistamotoiminnon uudelleen käytöstä yhdyskuntajäteveden puhdistukseen ja johtamiseen mereen on epärealistinen etenkin kun huomioidaan puhdistamotoiminnan aikaiset ongelmat.

Simonkylän osakaskunta vaatii, että puhdistamon rakenteet puretaan, alue puhdistetaan ja purkuputki poistetaan. Rauettamispäätöksessä tulee lisäksi vaatia purkuputken suun lähialueen meriveden laadun ja pohjan tutkimuksia, koska vuonna 2022 Lillvikin lahdelta mitattiin korkeita kolibakteeriarvoja.

Vastine

Puhdistamon purkuputki on hakijan mukaan vain noin 50 m:n pituinen putki, joka kulkee kaislan reunaa pitkin hieman ulommas lahteen. Putki ei sijaitse lähellä veneväylää.

Puhdistamon maa-alueilla ei ole käsitelty mitään kemikaaleja. Kemikaalin käyttö puhdistamolla on ollut hyvin pienimuotoista. Kemikaalit on viety suoraan rakennukseen sisään eikä mitään vuotoja ole tiedossa. Laitoksella on muutama purkki kemikaalia, ne vietään pois ja voidaan käyttää muissa puhdistamoissa.

Naapureiden valituksia on tullut mutta niitä ei ole voitu yhdistää puhdistamoon. Tyypillisesti valituksia on tullut kun kalastusalueet ovat liikku-

neet alueella vaikka näillä ei ole ollut toimintaa itse satamassa. Kalastusaluksen saapuessa laituriin, naapureilta on tullut valituksia rannoilla esiintyvistä saasteista.

Puhdistamon toiminnassa on ollut haasteita johtuen ylikuormituksesta. Nämä tilanteet eivät kuitenkaan ole aiheuttaneet haittaa lähiympäristölle. Ylikuormitustilanteet ovat olleet lyhytkestoisia ja ne on pääosin hoidettu viemällä laitoksesta lietettä muualle käsiteltäväksi. Ongelmana kalavesiä käsittelevissä puhdistamoissa on hyvin vaihteleva tulokuorma. Käldingen puhdistamo on toiminnallisesti kuitenkin täysin toimiva laitos. Ongelmana on ollut myös se, että laitoksen ympäristölupaa ei päivitetty silakan käsittelyä varten. Alkuperäinen ympäristölupa annettiin pääosin lohen käsittelyä varten. Ympäristöluvan vaatimukset eivät täyttyneet, vaikka puhdistusteho oli ajoittain 99,5 %, koska jätevesien enimmäispitoisuudet olivat liian suuret. Kun puhdistamolle johdettiin sille suunniteltua kuormaa puhdistustulos oli erinomainen. Puhdistamon purkamista ei voi perustella sillä, että laitos ei ole toimiva. Kaupungilla on lahden toisella puolella maa-alue, joka mahdollisesti tullaan myymään omakotitalokiinteistöinä. Tämä maa-alue sekä Simonkylän alue tullaan mahdollisesti tulevaisuudessa liittämään puhdistamoon. Puhdistamo halutaan myös säilyttää mahdollisesti tulevaa kalankäsittelyä varten. Kalasatamaan on saatu runsaasti EU tukea ja sen ehtona on ollut, että laitos on toiminnassa 30 vuotta tuen myöntämisestä. Maanomistajien kanssa, jotka vuokraavat kiinteistöä kaupungille, on käyty keskustelua vuokraajan pidentämisestä. Maanomistajien asenne vuokrasopimuksen pidentämiseen ja kalasatamaan on ollut myönteinen. Uusi vuokrasopimus alueelle saadaan todennäköisesti ennen vanhan sopimuksen raukeamista. Purkupuutki halutaan myös säilyttää tulevaa käyttöä varten

Kalastama on kansallisesti merkittävä kalankäsittelylaitos. Se, että se nyt ei ole toiminnassa ei ole peruste laitoksen purkamiselle. Kalastuselinkeino on tyypillisesti hyvin vaihtelevaa. Puhdistamon toiminta on ollut pienimuotoista ja mahdolliset haitat ovat hyvin pieniä verrattuna esimerkiksi maatalouden ja metsätalouden lähialueen kuormaan.

Kannanotto

Aluehallintovirasto on pyytänyt vastineen jälkeen kannanottoa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastuualueelta liittyen sataman EU-rahoitukseen ja sen asettamiin ehtoihin.

Varsinais-Suomen ELY-keskus on vastannut tiedusteluun, että Käldingen kalasatamaan on myönnetty Euroopan meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) tukea. Viimeinen EMKR tuen maksupäätös on tehty 1.6.2018. Tukipäätöksessä on kirjattuna rakennushankkeiden pysyvyysehto, jossa kielletään tuen kohteen luovuttaminen, myyminen, lahjoittaminen, vuokraaminen ja lainaaminen ilman ELY-keskuksen lupaa 10 vuoden sisällä viimeisestä maksusta. Vaikka tuen kohteen purkamista ei erikseen päätöksessä mainita on päätöksen hengen mukaista, että ELY-keskuksen lupa tarvittaisiin myös purkamistapauksessa.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen vastaus on annettu tiedoksi hakijalle.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Ratkaisu

Aluehallintovirasto määrää Paraisten kaupungin Käldingen jätevedenpuhdistamon toimintaa koskevan Lounais-Suomen ympäristökeskuksen 15.12.2005 myöntämän ympäristöluvan nro 106 YLO raukeamaan.

Aluehallintovirasto antaa seuraavat Käldingen jätevedenpuhdistamon toiminnan lopettamista koskevat määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Toiminnan lopettamista koskevat määräykset

1. Puhdistamorakennus altaineen sekä puhdistamotoimintaan liittyvät ja siten käyttöä vaille jäävät viemäriputket pumppaamoiheen on purettava 31.12.2028 mennessä.

Jos purkaminen tapahtuu ennen 1.6.2028 on purkamiseen pyydettävä lupa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastuualueelta.

2. Kaikki puhdistamolta tai viemäriverkostosta suoraan merialueelle johtavat putket on poistettava 30.4.2028 mennessä.

Merialueelle johtavien putkien poistamistyötä ei saa toteuttaa virkistyskäyttöaikana (1.5.–31.8.).

3. Kemikaalit ja purkutyössä muodostuvat sekä muut jätteet on käsiteltävä asianmukaisesti siten, että maaperän ja pinta- sekä pohjavesien pilaantumisvaaraa, epäsiisteyttä, roskaantumista tai muuta haittaa ei aiheudu.

4. Hyötykelpoiset jätteet on kerättävä erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi. Hyötykäyttöön kelpaamattomat jätteet voidaan toimittaa asianmukaiseen loppusijoituspaikkaan, jonka ympäristöluvassa tai vastaavassa päätöksessä kyseisten jätteiden vastaanotto on hyväksytty. Kerätyt vaaralliset jätteet on pidettävä toisistaan erillään, ryhmiteltävä ja merkittävä ominaisuuksiensa mukaisesti. Vaaralliset jätteet on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jonka ympäristöluvassa tai vastaavassa päätöksessä tällaisen jätteen vastaanotto on hyväksytty.

Puhdistamotoiminnasta yli jääneet kemikaalit ja puhdistamotoimintaan liittyvät jätteet on viipymättä toimitettava hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi jätteenä. Tiedot toimituspaikoista on toimitettava Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Y- vastuualueelle 31.3.2024 mennessä.

5. Rakennusten ja rakenteiden purkutöiden aikana on huolehdittava siitä, ettei pöly pääse leviämään ympäristöön naapurustoa haittaavasti.
6. Melua aiheuttavaa purkutyötä saa tehdä vain arkipäivinä (ma–pe) klo 7.00–20.00. Jos on ennakoitavissa, että jokin purkukohde aiheuttaa erityistä melua, on purkutöiden aloittamisen ajankohdasta ja arvioidusta kestosta ilmoitettava lähinaapureille hyvissä ajoin.
7. Puhdistamoalue on saatettava maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon viimeistään vuoden 2028 loppuun mennessä. Kaivuissa ja purkamisessa tulleiden alueiden täytöissä on käytettävä puhtaita tai sellaisiksi todettuja maamassoja.
8. Tehdyistä lopettamistoimenpiteistä on laadittava raportti, joka on toimitettava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle 31.3.2029 mennessä. Loppuraportissa tulee esittää muun muassa tehdyt toimenpiteet, jätteiden määrät ja toimituspaikat sekä ympäristötekniset tutkimukset.
9. Suunnitelma ympäristöteknisistä maaperätutkimuksista on toimitettava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle arvioitavaksi 30.4.2024 mennessä. Ympäristöteknisistä maaperätutkimuksista sekä maaperän kunnostustarvearviosta ja mahdollisista toimenpiteistä on laadittava raportti ja toimitettava se Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle 31.12.2024 mennessä.

RATKAISUN PERUSTELUT

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 88 §:n mukaan luvan myöntänyt viranomainen voi päättää, että lupa raukeaa, jos toiminnanharjoittaja ilmoittaa, että toiminta on lopetettu. Ympäristönsuojelulain 94 §:n 3 momentin mukaan lupaviranomaisen on annettava toiminnan lopettamista koskevat määräykset, mikäli ympäristölupa ei sisällä riittäviä määräyksiä toiminnan lopettamisesta.

Jätevedenpuhdistamon toiminta on loppunut. Puhdistamon ympäristölupa ei sisällä määräyksiä toiminnan lopettamisesta. Lopettamistoimia koskevat määräykset ovat tarpeen ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Hakija on esittänyt vuonna 2007 käyttöönotetun ja vuonna 2017 käytöstä poistetun, mutta edelleen käyttökelpoisen puhdistamorakennuksen jättämistä paikalleen mahdollista myöhempää käyttöä varten. Hakija on perustellut esitystään sillä, että kalasatama tulee edelleen säilymään Käldingenissä ja sataman toiminnot voivat tulevaisuudessa muuttua, jos sataman vuokralainen vaihtuu ja sillä, että tulevaisuudessa puhdistamolla voitaisiin käsitellä myös Lillvikenin lahden toiselle puolelle suunnitellun asuinalueen jätevesiä. Lisäksi hakija on perustellut lausun-

noista ja muistutuksista antamassaan vastineessa puhdistamora-
nuksen säilyttämistä sataman toteuttamiseen aikanaan saadulla EU-
rahoituksella, joka asettaa rajoituksia mm. sataman käyttäjälle.

Hakemuksessakin esitetyn mukaan puhdistamon toiminta on ollut heik-
koa. Hakija on esittänyt heikon toimivuuden syyksi sitä, että laitoksen
tulokuormitus on ollut sen toiminta-aikana hyvin vaihtelevaa ja sitä, että
laitos on aikanaan mitoitettu lohen, eikä silakan, käsittelystä syntyville
jätevesille. Laitoksen tulokuormitus onkin ollut vuosien 2013–2017 ai-
kana hyvin vaihtelevaa. Raportoitujen tietojen mukaan jätevesivirtaama
on ollut mitoitusarvoa alhaisempi, joten käsiteltävä jätevesimäärä on
jäänyt selvästi arvioitua pienemmäksi. Jätevedenpuhdistamon tulokuor-
mitus on kuitenkin vaihdellut suuresti ja ylittänyt osin myös laitoksen mi-
toituksen. Vuosina 2015–2016 orgaanisen aineen ja fosforin osalta
kuormitus ylitti mitoituksen merkittävästi ja typenkin osalta kuormitus oli
jonkin verran mitoitusta suurempaa. Puhdistamolle johdettava jätevesi
on siis ollut erittäin väkevää laitoksen mitoitukseen verrattuna. Erittäin
väkevän jäteveden vuoksi puhdistamolla on saavutettu ympäristöluvan
lupamääräyksen 1 mukaiset puhdistustehovaatimukset hyvin, mutta pi-
toisuusvaatimukset on pääsääntöisesti jäänyt saavuttamatta myös niinä
vuosina, jolloin tulokuorma ei ole ylittänyt mitoitusta. Heikon puhdistus-
tuloksen myötä kuormitus mereen on myös ollut välillä tiettyjen para-
metrien suhteen lupahakemuksessa arvioitua suurempaa.

Voimassa olevan ympäristölupapäätöksen lupamääräyksen 1 peruste-
luiden mukaan puhdistusvaatimuksia koskevien raja-arvojen asettami-
sessa on otettu huomioon HELCOM-suositus 17/10 (käytännön periaat-
teet toteutettaessa BAT:ia ja BEP:iä elintarviketeollisuudessa), kuitenkin
niin, että orgaanisen aineen pitoisuusraja-arvo on asetettu HELCOM-
suositusta lievempänä jätevesimäärän vähyyden vuoksi ja kemialliselle
hapenkulutukselle ei ole määrätty ollenkaan raja-arvoa perustuen sii-
hen, että kalasataman prosessivetenä käytettävän meriveden suola voi
haitata kemiallisen hapenkulutuksen määrittystä. Vaikka HELCOM-
suositus 17/10 on edelleen voimassa, se on peräisin vuodelta 1996.
Ympäristölupa on annettu toistaiseksi voimassa olevana siten, että lu-
van saaja olisi viimeistään 31.10.2015 tullut jättää toimivaltaiselle ympä-
ristölupaviranomaiselle hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi. Ym-
päristönsuojelulaki muuttui 1.5.2015 (423/2015) siten, että voimassa
olevan ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamiselle asetettu määrä-
aika on rauennut ja tarvetta luvan muuttamiselle tarkastellaan jatkossa
laitoksen normaalin valvonnan yhteydessä. Koska puhdistamon toiminta
on lakannut vuonna 2017, ei luvan muuttamista ole nähty tarpeelliseksi.
Näin ollen voimassa olevan ympäristöluvan puhdistustehoa koskevat
vaatimukset eivät välttämättä ole sellaisinaan tällä hetkellä ajantasaisia.
Lisäksi mahdollinen tuleva asumajätevesien käsitteleminen laitoksella
voisi aiheuttaa omia vaatimuksiaan puhdistamolta vaadittavalle puhdis-
tusteholle.

Puhdistamo ei ole saavuttanut kaikilta osin sille asetettuja puhdistusvaatimuksia käyttöhistoriansa aikana. Puhdistamon toimintaan on hakijan esittämän tiedon mukaan vaikuttanut merkittävästi se, millaista toimintaa alueen kalanjalostuslaitoksissa on harjoitettu ja millaista jätevettä toiminnasta on syntynyt. Jos kalasatamassa tulevaisuudessa harjoitettaisiin toimintaa, jossa syntyy kalanjalostuksen jätevesiä, ei muodostuvan jäteveden laadusta, kuormasta ja siten myöskään puhdistamon soveltuvuudesta sen käsittelyyn ole täyttä varmuutta. Todennäköistä kuitenkin on, että puhdistamon uudelleen käyttöön ottaminen kalanjalostuksessa syntyvien jätevesien käsittelemiseksi vaatisi laitoksen toiminnan jonkinlaista tehostamista. Lisäksi puhdistamotoiminnan uudelleenkäynnistäminen vaatisi todennäköisesti myös uuden ympäristöluvan hakemista sekä sen arvioimista, olisiko nykyinen puhdistamoprosessi tulkittavissa parhaaksi käyttökelpoiseksi tekniikaksi kyseisten jätevesien käsittelyyn. Edellä mainittu huomioon ottaen, jää rakennuksen soveltuvuus hakijan esittämään mahdolliseen tulevaan käyttötarkoitukseen jossain määrin arvailujen varaan. Puhdistamon soveltuvuutta tulevaan käyttötarkoitukseen voitaisiin arvioida vasta silloin, kun käsiteltävien jätevesien laadusta ja kuormituksesta olisi täysi varmuus.

Kun luvanvarainen toiminta päättyy eikä luvanvaraiseen toimintaan käytettyjä rakenteita enää käytetä kyseiseen toimintaan tai niille ei esitetä muuta käyttötarkoitusta, on tällaisia rakenteita pidettävä jätelain mukaisena jätteenä, jotka tulee velvoittaa käytön päätyttyä poistamaan ilman erityisiä perusteita jättää niitä paikalleen. Paikalleen jättämisen perusteena tulee ensisijaisesti olla ympäristönsuojelulliset syyt eli poistamisesta aiheutuu enemmän haittaa kuin paikalleen jättämisestä. Puhdistamorakenteiden ja -rakennuksen purkaminen aiheuttaa lyhytaikaista häiriötä, mutta poistamisesta ei aiheudu ympäristölle enempää haittaa kuin rakenteiden paikalleen jättämisestä, jonka vuoksi rakenteet tulee käytön päättymisen jälkeen poistaa. Vaikka puhdistamo ja siihen liittyvät rakenteet on poistettu, kalasatama toimii ja sataman muita tiloja voidaan käyttää kun jätevesi kerätään umpisäiliöön ja kuljetetaan muualle käsiteltäväksi jo käytössä olevalla tavalla. Purkamista koskeva määräys ei koske niitä osia viemäriverkosta, joita käytetään jätevesien umpisäiliöön keräämistä varten.

Purkamiselle asetetuissa määräajoissa on otettu huomioon EMKR -tuen rakennushankkeiden pysyvyyssehto, jonka mukaan puhdistamon purkaminen ennen 1.6.2028 vaatii luvan tuen myöntäneeltä ELY-keskuksetta. Aluehallintovirasto katsoo, että lähtökohtaisesti rakennus tulisi purkaa mahdollisimman pian ja erityisesti, että asia tulisi saattaa päätökseen ennen alueen vuokrasopimuksen mahdollista päättymistä. Kaupungin tulee huolehtia, että se pystyy toteuttamaan puhdistamorakennuksen ja puhdistamotoimintaan liittyvien rakenteiden purkamisen ja muut jälkivoimat alueella myös tilanteessa, jossa purkaminen viivästyy ja aluetta koskeva vuokrasopimus päättyisi ennen purkamiselle asetettua määräaikaa, mikä vuokrasopimuksen ehtojen mukaisesti olisi mahdollista.

Puhdistamolta mereen johdettavien putkien osalta poistamisesta aiheutuu lyhytaikaista haittaa esimerkiksi merialueen samentumisena. Kun kuitenkin otetaan huomioon se, että asiassa jätetyissä muistutuksissa on epäilty, että merialueelle edelleen johtuu poikkeavaa kuormitusta putkia pitkin, aluehallintovirasto katsoo, että on myös toiminnanharjoittajan etu poistaa putket merialueelta mahdollisimman pian. Kun merialueelle johtavia putkia ei enää alueella ole, on selvää, että niitä pitkin ei enää myöskään voida johtaa päästöjä merialueelle. Merialueen lyhytaikainen samentuminen ei aiheuta sellaista merialueen pilaantumisen vaaraa, jonka vuoksi putket olisi syytä jättää paikalleen.

Kaivuissa ja purkamisessa tulleiden alueiden täytöissä on käytettävä puhtaita tai sellaisiksi todettuja maamassoja maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Jos on aihetta epäillä maaperän pilaantumista, tulee alueen pilaantuneisuus ja puhdistamistarve selvittää ympäristönsuojelulain (527/2014) 133 ja 135 §:n perusteella. Selvitys on toimitettava asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Jätevedenpuhdistamoalueen maaperän pilaantuneisuuden ja kunnostustarpeen arvioimiseksi ei ole tehty pilaantuneisuusselvitystä, jonka vuoksi on annettu määräys 9 maaperänäytteiden ottamisesta maaperän mahdollisen pilaantuneisuuden ja kunnostustarpeen arvioimiseksi. Selvitys sekä sen toteuttamista koskeva suunnitelma on toimitettava asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Puhdistamon toiminta on päättynyt vuonna 2017, jonka jälkeen puhdistamon toiminta ei ole aiheuttanut päästöjä merialueelle. Vesistö tarkkailun jatkaminen tästä päätöksestä eteenpäin ei ole enää tarpeen. Aluehallintovirasto katsoo, että toiminnan päätyttyä tarkkailua on jo toteutettu riittävällä tavalla.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 52, 53, 58, 88 sekä 94 §
Jätelaki (646/2011) 5, 8, 13 §
Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021)

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 1 971 euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asian käsittelystä peritään maksu, joka määräytyy aluehallintovirastojen maksuista heinä-joulukuussa vuonna 2023 annetun valtioneuvoston asetuksen (867/2023) mukaisesti asetuksen voimaan tullessa olleiden säännösten mukaan. Hakemuksen vireilletuloaikana voimassa olleen aluehallintovirastojen maksuista vuodelle 2022 annetun valtioneuvoston asetuksen (201/2022) ja sen liitteenä olevan maksutaulukon kohdan 3.1

mukaan jätevedenpuhdistamo, jonka jäteveden määrä on asukasvastineluvultaan vähintään 100 ja alle 4 000, koskevan asian käsittelystä perittävä maksu on 6 570 €. Luvan raukeamista ja jälkihoitotoimien vahvistamista koskevasta päätöksestä peritään maksu, joka on 30 % taulukon mukaisesta maksusta (kohta 3.).

TIEDOTTAMINEN

Päätös Paraisten kaupunki Palvelutoimet
 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/
 Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/
 Elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastuualue
 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/
 Kalatalousviranomainen
 Paraisten kaupunki
 Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
 Paraisten kaupungin terveydensuojeluviranomainen
 Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
 Suomen ympäristökeskus

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto, sekä niille, jotka ovat tehneet muistutuksen tai ilmaisseet mielipiteensä asiassa.

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi).

Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Paraisten kaupungin verkkosivuilla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite Valitusosoitus

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Reetta Klemetti ja esitellyt ympäristöylitarkastaja Mirva Wideskog.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1122/2021) säädetään. Maksun suuruus on 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy **24.1.2024**.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja

- o asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
- o asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>